Europos Parlamentas
2024-2029

Užsienio reikalų komitetas

2025/2258(INI)

02.03.2026

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl 2025 m. Komisijos ataskaitos dėl Moldovos
(2025/2258(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Sven Mikser

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS 3

AIŠKINAMOJI DALIS 7

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA 8

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2025 m. Komisijos ataskaitos dėl Moldovos

(2025/2258(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 4 d. Komisijos komunikatą „2025 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2025)0690) ir prie jo pridėtą 2025 m. lapkričio 4 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „2025 m. ataskaita dėl Moldovos Respublikos“ (SWD(2025)0758),

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/535, kuriuo nustatoma Moldovos Respublikos reformų ir ekonomikos augimo priemonė[1],

– atsižvelgdamas į reformų darbotvarkę pagal Moldovos Respublikos (toliau – Moldova) 2025–2027 m. ekonomikos augimo planą,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Moldovos,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 26 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl Moldovos,

– atsižvelgdamas į 2025 m. gruodžio 16 d. Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės išvadas dėl plėtros,

– atsižvelgdamas į bendrą deklaraciją, priimtą po 2025 m. liepos 4 d. vykusio pirmojo Moldovos Respublikos ir ES aukščiausiojo lygio susitikimo,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 4 d. įvykusio devintojo ES ir Moldovos Respublikos asociacijos tarybos posėdžio rezultatus,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0077/2026),

A. kadangi 2025 m. rugsėjo 22 d. Moldova užbaigė 2024 m. liepos 10 d. pradėtą dvišalę peržiūrą; kadangi šalis yra pasirengusi pradėti derybas dėl grupių;

B. kadangi Moldovos vyriausybė pranešė apie savo tikslą iki 2028 m. pradžios preliminariai užbaigti stojimo derybas ir iki 2030 m. įstoti į Europos Sąjungą;

C. kadangi 2025 m. rugsėjo 28 d. Moldovoje įvyko parlamento rinkimai, kurių rezultatas – proeuropietiška dauguma, nepaisant precedento neturinčio Rusijos ir Rusijos įgaliotinių išorinio kišimosi, ir per kuriuos buvo dar kartą patvirtinti Moldovos žmonių siekiai dėl jų šalies europinės ateities;

[1] OL L, 2025/535, 2025 3 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj.

D. kadangi Moldova vykdo technines diskusijas su Komisija dėl trijų iš šešių stojimo į ES derybų skyrių grupių: I grupės (pagrindai), II grupės (vidaus rinka) ir VI grupės (išorės santykiai);

Pažanga vykdant su stojimu į ES susijusias reformas, visų pirma teisinės valstybės ir valdymo srityse

1. giria Moldovą už jos nuolatinį pavyzdinį įsipareigojimą siekti narystės ES ir tvirtą pažangą vykdant susijusias reformas, nepaisant didelių vidaus ir išorės iššūkių; palankiai vertina Komisijos vertinimą, kad Moldova padarė pažangą pagal visus skyrius ir didžiausią metinę pažangą tarp šalių kandidačių; ragina Moldovą gerokai paspartinti reformų darbotvarkėje išdėstytų pagrindinių socialinių, ekonominių ir pagrindinių reformų įgyvendinimą, atsižvelgiant į jos pareikštą užmojį – preliminariai užbaigti stojimo derybas iki 2028 m. pradžios;

2. palankiai vertina tai, kad sėkmingai užbaigtas dvišalės peržiūros procesas; atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad pasiruošta atidaryti visas šešias derybų grupes; primygtinai ragina Tarybą daugiau nedelsti ir atidaryti grupes, pradedant pagrindų grupe; primena valstybėms narėms lojalaus bendradarbiavimo principą pagal Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalį, pagal kurią reikalaujama, kad jos nesiimtų jokių priemonių, kurios gali trukdyti siekti Sąjungos tikslų, ir todėl primygtinai ragina jas remiantis dvišaliais klausimais neblokuoti stojimo derybų;

3. atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad Moldova padarė didelę pažangą reformuodama teisingumo sektorių; pripažįsta nuolatines Moldovos pastangas, dedamas siekiant sukurti nepriklausomą, nešališką, atskaitingą ir profesionalią teismų sistemą, ir ragina šalį iki 2026 m. pabaigos veiksmingai užbaigti tikrinimo procesą; ragina Moldovą užtikrinti pakankamus išteklius teisminėms institucijoms, be kita ko, siekiant sutrumpinti proceso trukmę;

4. atkreipia dėmesį į Moldovos pažangą korupcijos prevencijos ir kovos su ja srityje, taip pat į geresnius rezultatus tiek aukšto, tiek ne tik aukšto lygio bylose; pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti veiklos pajėgumus ir institucijų nepriklausomumą ir aktyvinti visų pagrindinių kovos su korupcija ir teisingumo institucijų veiklos koordinavimą, kad būtų užtikrinta ilgalaikė visapusiškų reformų sėkmė;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad 2025 m. rugsėjo 28 d. įvykę parlamento rinkimai buvo penktasis iš eilės balsavimas, patvirtinantis Moldovos žmonių paramą šalies stojimui į ES ir susijusioms reformoms; smerkia pakartotinius Rusijos Federacijos, prorusiškų oligarchų ir Rusijos įgaliotinių bandymus destabilizuoti šalį, sėti nesantaiką Moldovos visuomenėje ir pakeisti jos europinę kryptį;

6. ragina Moldovos valdžios institucijas pasinaudoti savo tvirtais proeuropietiškais įgaliojimais, kad būtų paspartintos pagrindinės reformos ir įgyvendintas užmojis – užbaigti stojimo derybas iki 2028 m. pradžios; pabrėžia, kad reikia pasiekti tikrų ir apčiuopiamų rezultatų, kad būtų pateisintas Moldovos piliečių pasitikėjimas ir užtikrinta nuolatinė jų parama Moldovos integracijai į Europą; palankiai vertina tai, kad Moldovos Respublikos Parlamente įsteigtas specialus Europos integracijos parlamentinis komitetas, ir pabrėžia įvairių partijų bendradarbiavimo svarbą siekiant tvarios su stojimu į ES susijusių reformų sėkmės ir pažangos siekiant narystės ES;

Socialinės ir ekonominės reformos

7. teigiamai vertina pradinę pažangą, padarytą įgyvendinant Moldovos ekonomikos augimo planą, kuriuo siekiama remti Moldovos socialines, ekonomines ir su pagrindiniais principais susijusias reformas ir didinti galimybes patekti į ES bendrąją rinką;

8. palankiai vertina 2025 m. liepos 24 d. pasiektą susitarimą dėl ES ir Moldovos išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės[2], kuria užtikrinamas stabilumas ir nuspėjamumas ES ir Moldovos veiklos vykdytojams ir didinamas šalies patrauklumas investuotojams, sąlygų peržiūros ir atnaujinimo; pažymi, kad susitarimas sutapo su šaliai nuo 2022 m. liepos mėn. suteiktų autonominių prekybos priemonių, kuriomis sustabdytas importo muitų ir kvotų taikymas Moldovos eksportui į ES, taip padedant Moldovai perorientuoti savo prekybą į ES, galiojimo pabaiga; pabrėžia, kad ES yra didžiausia Moldovos prekybos partnerė, kuriai 2024 m. teko 54 proc. visos šalies prekybos apimties; pažymi, kad labai išaugusi Padniestrės regiono prekyba su likusia Moldovos dalimi ir jos priklausomybė nuo eksporto į ES galėtų sukurti *de facto* ekonominę reintegraciją, ir tai galėtų būti pragmatiškas pagrindas taikiam politiniam sprendimui ir galimam šalies susivienijimui;

9. pakartoja pilietinės visuomenės organizacijų svarbą stebint su ES susijusių reformų valdymą ir pažangą; ragina Moldovos vyriausybę pradėti tikrą ir veiksmingą bendradarbiavimą su pilietine visuomene, be kita ko, pasitelkiant nuolatines konsultacijų platformas; ragina Moldovos vyriausybę daryti pažangą įgyvendinant 2024–2027 m. nacionalinę pilietinės visuomenės organizacijų plėtros programą;

10. sveikina Moldovą 2025 m. spalio 6 d. tapus bendros mokėjimų eurais erdvės funkcionalia dalimi, nes taip sudaromos palankesnės sąlygos pervedimams eurais ir sumažinamos Moldovos piliečių ir įmonių išlaidos; palankiai vertina tai, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. Moldova įtraukta į ES tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis erdvę, todėl Moldovos piliečiai, keliaudami ES, gali naudotis savo Moldovos telefono numeriais nemokėdami tarptinklinio ryšio mokesčių;

Energetika, aplinka ir jungtys

11. palankiai vertina nuolatines Moldovos pastangas priderinti šalies energetikos sektorių prie ES *acquis* ir paspartinti visapusišką jo integraciją į ES energijos rinką, kad būtų užtikrintas Moldovos energetinis saugumas ir atsparumas;

12. palankiai vertina tai, kad 2025 m. gruodžio mėn. baigta tiesti 400 kV antžeminė Vulkeneščio-Kišiniovo elektros linija, o elektros energijos perdavimas elektros linija turėtų prasidėti 2026 m.; pažymi, kad šis praktinis žingsnis mažina Moldovos priklausomybę nuo energetikos infrastruktūros Padnestrės regione ir suteikia šaliai galimybę saugiai ir patikimai prisijungti prie Europos elektros tinklo per Rumuniją;

Bendradarbiavimas bendros užsienio ir saugumo politikos srityje ir pažanga siekiant Padniestrės konflikto sureguliavimo

[2] Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimas (OL L 260, 2014 8 30, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/492/oj).

13. gerai vertina Moldovos nuolatinį bendradarbiavimą užsienio politikos klausimais ir jos pastangas, dedamas siekiant visiško pozicijų suderinimo su ES bendra užsienio ir saugumo politika; ragina šalį toliau gerinti šį suderinimą, be kita ko, Rusijai taikomų ribojamųjų priemonių srityje, ir tęsti bendradarbiavimą siekiant užkirsti kelią sankcijų Rusijai ir Baltarusijai, susijusių su Rusijos agresijos karu prieš Ukrainą, apėjimui; palankiai vertina aktyvesnį Moldovos dalyvavimą ES misijose ir operacijose pagal ES bendrą saugumo ir gynybos politiką;

14. palankiai vertina ES partnerystės misijos Moldovos Respublikoje įgaliojimų pratęsimą iki 2027 m. gegužės 31 d. ir ragina valstybes nares skirti reikiamus ekspertus ir finansinius išteklius; ragina ES toliau remti Moldovos atsparumą ir parengtį; ragina ES pasimokyti iš patirties, įgytos Moldovoje, siekiant apsaugoti rinkimų procesą ir demokratines institucijas pačioje ES;

15. pakartoja, kad yra visapusiškai įsipareigojęs saugoti Moldovos teritorinį vientisumą ir užtikrinti taikų konflikto sureguliavimą, grindžiamą Moldovos suverenitetu ir teritoriniu vientisumu, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintas jos sienas; skatina Moldovą toliau dėti reintegracijos pastangas ir ragina Rusijos Federaciją vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus užtikrinant, kad visas jos karinis personalas, įranga ir šaudmenys būtų nedelsiant ir besąlygiškai išvesti iš Padniestrės regiono;

16. palankiai vertina Moldovos sprendimą pasitraukti iš Nepriklausomų valstybių sandraugos;

17. palankiai vertina nuolatinę paramą Moldovos ginkluotosioms pajėgoms pagal Europos taikos priemonę; pakartoja savo raginimą valstybėms narėms toliau didinti Moldovos finansavimą pagal Europos taikos priemonę, kad būtų sustiprinti šalies gynybos pajėgumai, atsižvelgiant į dabartines grėsmes saugumui;

°

° °

18. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Moldovos Respublikos prezidentei, vyriausybei bei parlamentui.

AIŠKINAMOJI DALIS

Pranešime aptariamas Komisijos atliktas Moldovos pasirengimo narystei ES vertinimas, kuris yra 2025 m. plėtros dokumentų rinkinio dalis.

Pranešime palankiai vertinama tai, kad Komisija teigiamai įvertino Moldovos pažangą pagal visus derybų skyrius, jos nuolatinis pavyzdinis įsipareigojimas ir tvirta pažanga vykdant su stojimu į ES susijusias reformas, nepaisant didelių vidaus ir išorės iššūkių. Jame atkreipiamas dėmesys į teigiamą Moldovos reformų ir ekonomikos augimo plano ir reformų ir ekonomikos augimo priemonės, kuria jis grindžiamas, įgyvendinimo pradžią.

Moldovos europinis kelias buvo patvirtintas 2025 m. rugsėjo 28 d. parlamento rinkimuose, po kurių atsinaujino proeuropietiška dauguma. Moldovos parlamentas ir vyriausybė turėtų pasinaudoti šiais tvirtais politiniais įgaliojimais, kad paspartintų pagrindinių reformų tempą, atsižvelgdami į pareikštą užmojį – preliminariai užbaigti stojimo derybas iki 2028 m. pradžios. Būtini tikri ir apčiuopiami rezultatai, kad būtų pateisintas Moldovos piliečių pasitikėjimas ir užtikrinta nuolatinė jų parama Moldovos integracijai į Europą.

PRIEDAS. GAUTOS INFORMACIJOS DEKLARACIJA

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad į savo pranešimą įtraukė su dokumento dalyku susijusią informaciją, kurią, rengdamas pranešimo projektą, gavo iš toliau nurodytų interesų grupių atstovų, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro[1], arba trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovų:

1. Interesų grupių atstovai, kuriems taikomas Tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro
.
2. Trečiųjų šalių valdžios institucijų, įskaitant jų diplomatines atstovybes ir ambasadas, atstovai
Government of the Republic of Moldova
Mission of the Republic of Moldova to the European Union

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, pranešėjas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.

[1] 2021 m. gegužės mėn. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl privalomo skaidrumo registro (OL L 207, 2021 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).